

קריית לוי יצחק

באלמא אטא

לוי יצחק

באלמא אטא

בימים אלה הולך ומוקם באלמא-אטא, קמפוס חב"די סמוך לציונו של רבי לוי יצחק שניאורסאהן, אביו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א • הרב ישעי' כהן, שליח הרבי לאלמא-אטא ורבה הראשי של מדינת קזחסטאן, מספר ל"בית משיח" על ימי הבראשית של השליחות, על הניסים שמלווים אותו על כל צעד ושעל, ועל ההצלחה המדהימה לפי כל קנה מידה מאת אברהם יעקבסון

כך, עד לשלהי אדר תשנ"ד. מספר הרב כהן: "הייתי בביקור בארץ הקודש כאשר הגיע הבשורה המרה שהרבי מלך המשיח עבר אירוע מוחי נוסף בכ"ז אדר. ההרגשה הייתה איומה, והיה ברור שחייבים לעשות פעולות מיוחדות כדי לגרום לרבי נחת רוח. התקשר אלי אחד מחברי, הרב יעקב מאיר קובצ'ק, המכהן כיום כשליח הרבי בסרטוב, ולאחר שיחה ארוכה החלטנו לחפש מדינה חדשה שבה אין עדיין נציגות חב"דית קבועה, ולפתוח שם בית חב"ד. לאחר סדרת בירורים גילינו כי בקזחסטאן, המדינה בה טמון אביו של הרבי, לא מתקיימת פעילות חב"דית

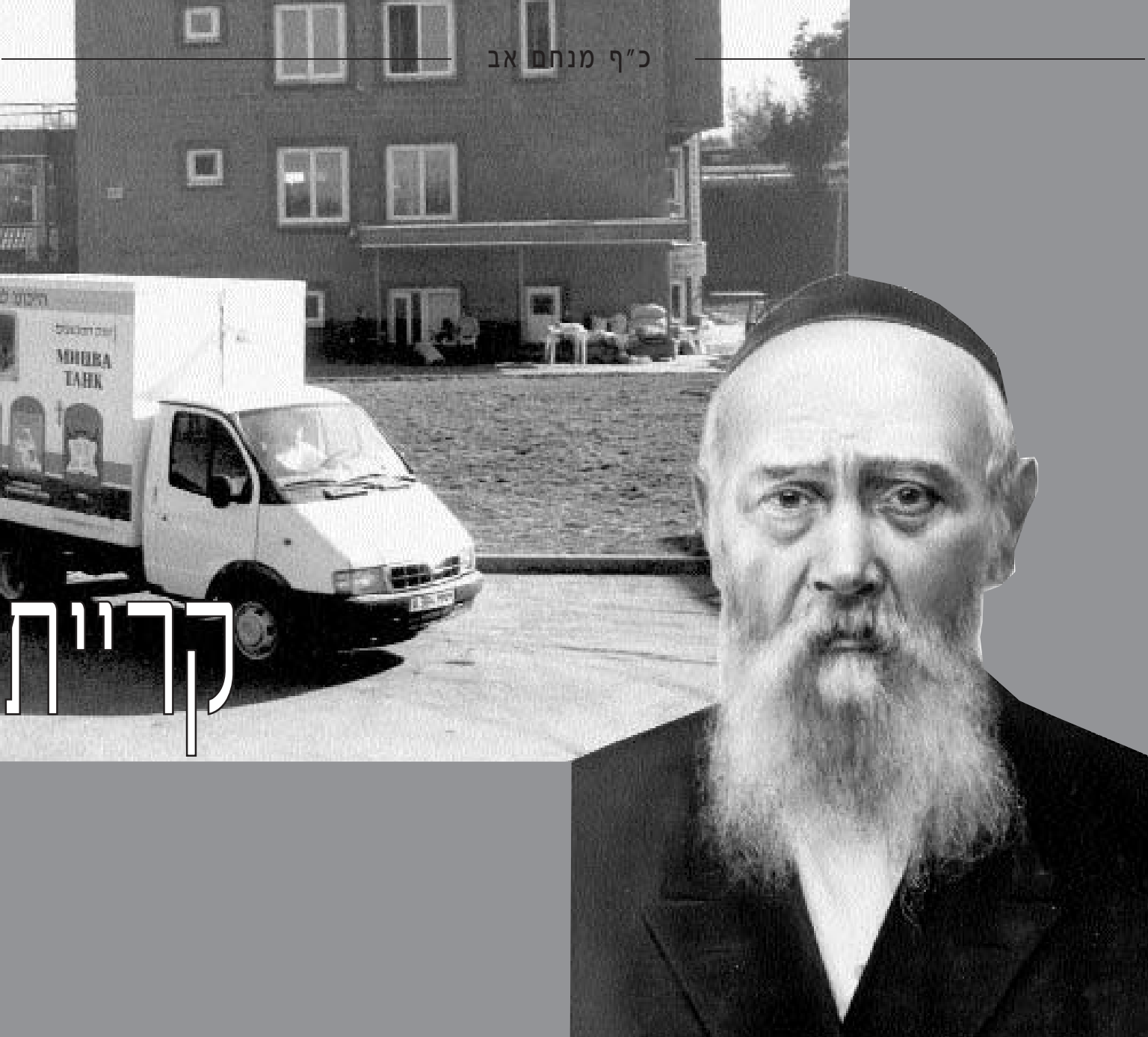
בזמן כל כך קצר. בעזרת ה', לאחר שנסיים את הבניין השלישי, תהיה לנו כאן קריית לוי יצחק, שתמחיש את נצחון הרוח על החומר, נצחונו של רבי לוי יצחק על הקומוניסטים הארורים".

את אלמא-אטא הכיר הרב ישעי' כהן מהספרים. מעבר למה שסופר בספר "תולדות לוי יצחק" על העיר בה חי ופעל רבי לוי יצחק בשנותיו האחרונות, לא היה לו שמץ של מושג על העיר והיהודים שהתגוררו בה.

"ואשמח מאוד לבנות את הבניין השלישי לעילוי נשמתו..."

אכן, זכותו של רבי לוי יצחק עמדה לו לשליחו של הרבי להתרחב ולהקים קרייה חב"דית מפוארת בלב לבה של העיר אלמא-אטא, בה הסתיימו חייו מלאי מסירות הנפש של אבי המשלח.

"כשבנינו את הבניין הראשון, בו ממוקם בית הכנסת הגדול", אומר הרב ישעי' כהן, "אמרנו לנו שחבל על ההשקעה, כי אף פעם לא נצליח לנצל את השטח הענק של הבניין. כיום, הבניין הראשון צר מלהכיל את הפעילות הרבה שהכפילה ושילשה את עצמה

קריית

אירופאי שבמסגרת עסקיו ביקר לא אחת בקזחסטאן והתרגש מאוד מהפעילות החב"דית במקום.

לאחר שסיפר לרב כהן עד כמה הוא מתרגש בכל פעם מהפעילות הברוכה של בית חב"ד, עצר לרגע משטף דיבורו ושאל: "אתם מעוניינים לבנות בזמן הקרוב?". הרב כהן אמר לו שבימים אלה ממש החלו לבנות בניין נוסף לבית חב"ד, ויש כבר תוכניות מוכנות לבנין שלישי.

פניו של היהודי האירופאי קרנו מאושר. "ממש לפני כמה ימים נפטר אחד מידידי הקרובים ביותר", סח בהתרגשות לרב כהן,

לפתע, בהבזק של רגע, החליט שהוא חייב להתעלות לפחות טפח אחד מעל המציאות הקשה. "הן שליחו של הרבי הנני", חשב לעצמו, "ובוודאי שזכות הפעילות בעיר בה נטמן אביו הקדוש של הרבי, תעמוד לי להחלץ מהמצב הקשה ואף תאפשר לי להקים במהירות בניין נוסף בקריית לוי-יצחק".

מזוודותיו חלפו מול עיניו. הוא מיהר לחלץ אותן מהמסלול, הניח אותן על העגלה והחל פוסע לכיוון היציאה. לפתע שמע מישהו קורא בשמו. הוא הסתובב אחור וראה יהודי לא מוכר מתקרב לעברו. לאחר ברכת 'שלוש עליכם' לבבית, הזדהה הלה כאיש עסקים

רב ישע"י כהן, רבה הראשי של קזחסטאן, עמד בטרמינל של נמל התעופה באלמא-אטא והמתין למזוודותיו. מזוודות מסוגים וגדלים שונים עברו מול עיניו בזה אחר זה, אולם ראשו לא היה מונח בזוטות שכאלו. באותם רגעים חלפו במוחו תמונות קשות שכולן קשורות לגרעון התקציבי בו הוא שרוי. עובדי בית חב"ד שלא קיבלו את משכורתם, החובות לחברות השונות, ומעל לכל – התוכניות לבניית קריית לוי יצחק שעלולות להעלות אבק... תמונה רדפה תמונה ובעיני רוחו הוא ראה את הקשיים הצפויים בתקופה הקרובה.

בית הכנסת הישן באלמא-אטא

ניסים מתגלגלים

כאשר הרבי מלך המשיח דיבר על חשיבות השיפוץ שערך הרב דוד נחשון בציונים של רבותינו נשיאינו, ובכללם הציון של אביו – הדגיש הרבי שעל-ידי הציון מפיצים את היהדות.

באלמא-אטא מקבלים הדברים משמעות עמוקה ביותר, שכן חלק גדול מהכבוד וההערכה לפעילות החב"דית, הוא כתוצאה ישירה מהעובדה שחסידי חב"ד הם ממשיכי דרכו של רבי לוי-יצחק, אשר מסר את נפשו לקיום היהדות. כיום עומד בית חב"ד מול הציון הקדוש, ומפיץ את היהדות בגאון יעקב.

ניסים רבים מתגלגלים ליד ציונו של רבי לוי יצחק שניאורסון, אביו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

הנה אחד מהם: יהודי בשם צבי זימרמן, איש עסקים מישראל שהחברה שלו שלחה אותו לפתוח נציגות באלמא-אטא, הגיע לבית חב"ד וסיפר בכאב שבתו התחתנה לפני כעשר שנים, ועדיין לא נולדו לה ילדים. הרב כהן הציע לו ללכת לציון של רבי לוי יצחק, ולהתפלל שם לזכות הבת. הוא התפלל שם בדמעות שלישי, ולאחר שבועיים התקשר לבית חב"ד לבשר שהבת שלו בהריון.

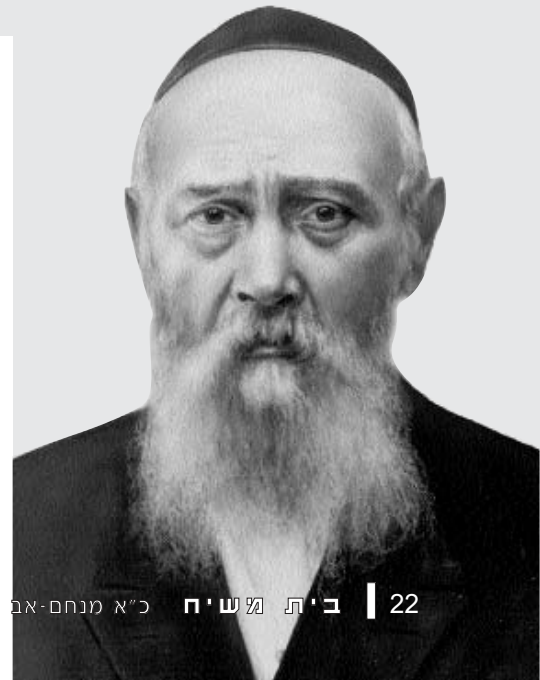
להכנס לבית הכנסת, מכיוון שבית הכנסת היה פתוח רק בשבתות וחגים...

רק בימים אחרונים של חג הפסח יכולנו לראות את בית הכנסת ואת הקהילה. ברגע הראשון היינו בהלם. בית הכנסת היה מוזנח לחלוטין, ללא שירותים וברזים; בקושי היה שם חשמל... היו שם שלושה חדרים – הגדול שימש כבית הכנסת, חדר נוסף כעזרת נשים, ובחדר השלישי היו אופים מצות (את הקמח היו קונים בשוק, האפייה הייתה בתנור אפייה רגיל, והמצות היו דומות יותר לפיתות מאשר למצות...). המצב הרוחני של הקהילה היה זהה למצבה הגשמי: היה ימניין של שמונה או תשעה זקנים, והגבאי הסתובב בנייהם עם

קבועה. קיבלתי על עצמי לצאת לשם לשליחות עד ביאת משיח.

"יצרנו קשר עם וועד אגודת חסידי חב"ד במדינות חבר העמים, ומועמדותנו התקבלה. בערב פסח הגענו למוסקבה, שם פגשנו את הרב בערל לזר, שדאג לנו וסידר את כל הניירות הדרושים כדי כשנגיע לאלמא-אטא נוכל להתחיל בפעילות.

"וכך, בחול המועד פסח תשנ"ד הגעתי יחד עם חברי הרב יעקב מאיר קובציק ועוד בחור מהישיבה במוסקבה, לאלמא אטא. שכרנו דירה, ולאחר שהנחנו את חפצינו, יצאנו מיד לחפש את בית הכנסת לפי הכתובת שהייתה לנו. הגענו למקום, אך לא יכולנו

הרב אלחנן כהן בפעילות עם כולל "תפארת זקנים - לוי יצחק"

הרב ישעיהו כהן

מתקיים מניין גדול – קשה להזכר בימים בהם היה קשה להשיג מניין אפילו בחגים... "לקראת כ"ף מנחם אב, יום ההילולא של רבי לוי יצחק, פתחנו כולל "תפארת זקנים – לוי יצחק". בתחילה לא האמנו שאנשים יגיעו בכל יום לבית הכנסת, ובאמת בתקופה הראשונה היו רק שלושה זקנים, אבל זה התרחב וכיום יש יותר משני מניינים שמגיעים בקביעות לבית הכנסת. הם לומדים שיעור חסידות, מתפללים, לומדים חומש והלכה, ומסיימים בארוחת צהריים.

"באותו קיץ ערכנו גם קייטנה. אפשר לומר שזאת הייתה הפעילות המוצלחת ביותר בתקופה הראשונה. השתתפו בקייטנה כ-70 ילדים, שמתוכם 30 לא עשו עדיין ברית. במשך הקייטנה ערכנו בריתות ל-25 ילדים: "אחרי הקייטנה נסעתי לארץ הקודש, כשאחי אלחנן ממלא את מקומי. התחתנתי בארץ, ולאחר שלושה חודשים חזרתי לפעילות באלמא-אטא עם מרץ כפול – שלי ושל רעייתי תחי". העיקרון שהנחה אותי בפעילות היה: להכנס לכל תחום בחיי הקהילה היהודית. מברית מילה ועד הקבורה. רעייתי תחי החלה לנהל את הפעילות לנשות הקהילה, ובתוך תקופה קצרה הצלחנו להקיף את כל הפרטים של חיי הקהילה".

ל אחר כמה חודשי פעילות, רכש הרב כהן את אימונה של הקהילה. זקני הקהילה שראו את פעילותו של

לחיים' ושקית פירות לצד חומר הסברה בשפה הרוסית. מאוד מקובל כאן להציע לאורחים להצטרף לארוחה עם בני הבית, וכך יצא שתמיד התחלנו את השיחה עם הסבר על מבצע כשרות... כל ביקור כזה היה נמשך שעה ארוכה, כאשר המוטיב המרכזי הוא שמחה וניגון. זה מדבר אליהם יותר מכל דבר אחר. בין ניגון לניגון סיפרנו להם על הרבי ועל הזכות שלהם לגור במקום בו טמון אביו הקדוש של הרבי. עוררנו אותם להגיע לבית הכנסת וליטול חלק בפעילות החב"דית החדשה בעיר.

"הפעילות הראשונה הייתה בית ספר ליום ראשון. בעיקרון זה היה מיועד לילדים, אבל הוריהם היו מגיעים איתם, ורמת הידע של ההורים לא הייתה גבוהה יותר משל הילדים. אלה כאלה לא ידעו כלום על היהדות, והיינו צריכים להתחיל ללמד אותם מאלף-בית. ערכנו את הפעילות הזאת בבית ששכרנו, משום שבית הכנסת היה במקום רחוק ומבודד, וגם ללא תנאים מינימליים.

"אחרי ל"ג בעומר פירסמנו בעיתונות המקומית שבחג השבועות תיערך תפילה חגיגית בבית הכנסת. רוב היהודים לא ידעו בכלל מה זה "שבועות". הם שמעו על ראש השנה ויום כיפור, וגם על פסח, אבל על שבועות מעולם לא שמעו... בעקבות הפרסום בעיתונות הגיעו כמה עשרות אנשים ביום הראשון של החג, אבל ביום השני בקושי היה לנו מניין. היום, כששלוש פעמים ביום

קופת-צדקה (בשבת...), בעל-קורא לא היה שם, והנוהג היה שהעולה לתורה מביט בספר התורה ומישהו אחר קורא מתוך החומש...

"אותה שבת הייתה פתיחה טובה לפעילות העניפה שהתחלנו לנהל מיד לאחר חג הפסח. הכרנו את ראש הקהילה, יהודי מבוגר בשנות התשעים, בשם לב שמעיוק, שמעלתו הגדולה על שאר המתפללים הייתה בכך שידע כיצד מתפללים. בנוסף, הרכבנו רשימה ראשונית של המשפחות היהודיות המוכרות בקהילה, ומיד לאחר החג התחלנו לערוך ביקורי בית לפי הרשימה, שהלכה וגדלה מיום ליום.

"התקופה הראשונה לשהותנו בעיר הוקדשה לביקורי בית. היינו מתקשרים למשפחות יהודיות, מציגים את עצמנו בתור שליחי של הרבי מליובאוויטש, ומבקשים לקבוע ביקור בית. השם 'ליובאוויטש' לא היה זר ליהודי אלמא-אטא. למרות שבמשך עשרות שנים לא הייתה במקום פעילות חב"דית גלויה – לרבי תמיד היו נציגים ששמרו על הגחלת היהודית בעיר, כמו הרב נימוטין או הרב ליברוב, שחיו ופעלו מתוך מסירות נפש עד סוף שנות ה-70. גם בשנים האחרונות היו מגיעים מידי פעם פעילי "עזרת אחים" ויכולנו לראות את עקבותיהם בחומר הסברה ותשמישי קדושה שהשאירו אחריהם. "ערכנו עשרות ביקורי בית. בכל ביקור כזה, הגיעה כל המשפחה הרחבה וישבנו יחד להתוועדות חסידית. היינו מביאים איתנו

מקווה עם חותמת משמים

מספר הרב ישע"י כהן: "את המקווה באלמא-אטא סיימנו לבנות בתקופת הקיץ. בדרך כלל, בתקופה זו יורדים גשמים אחת לשבוע, אולם מאז סיימנו לבנות את המקווה – הפסיקו הגשמים לרדת. חלף שבוע, חלפו שבועיים, חודש וחודשיים, וגשם אין."

"לא ידענו מה לעשות, והחלטנו ללמוד את מכתביו של הרבי בנוגע למקווה, אולי נמצא בהם רמז למצב המוזר אליו נקלענו. לפתע ראינו מכתב שהרבי כתב לשליח שהייתה לו בעייה דומה, והוא רצה לסמוך על דיעות בפוסקים המתירים שימוש בבוקי-קרח מלאכותיים למלאות את אוצר מי הגשמים. הרבי כותב לו שהמקווה צריך להיות מהדרין מן המהדרין, ולכן אל לו לסמוך על דעות אלה. ומוסיף הרבי וכותב שכפי הנראה עשה טעות בבניין המקווה, וזה מעקב הגשמים!"

"חששתי שמא גם אנחנו עשוינו טעות, ומיד התקשרתי לגדולי הרבנים העוסקים בתחום. מצאנו פה ושם דברים שאפשר לשפר ולייעל, ולאחר שסיימנו לתקן את הטעון תיקון – החל לרדת גשם. מי הגשמים הגיעו עד לצינור שמחובר לאוצר התחתון של המקווה, ו...נעצרו. הגשם פסק."

"עובר שבוע, שבועיים, וגשם אין. לפתע נזכרתי שביום בו יצקו הפועלים את אמת המים המובילה את מי הגשמים לאוצר – לא הייתי נוכח במקום. חלק זה צריך להעשות מבטון רך (זאת אומרת, מנה אחת מלט ל-12 מנות חול), וייתכן שהפועלים לא דייקו בכך. ירדתי מיד למקווה, לקחתי פטיש והתחלתי לשבור את אמת המים. כנראה שהפועלים באמת לא עשו לפי ההוראות, כי הבטון היה די קשה... בניתי את זה מחדש מבטון רך, וחיכיתי לגשם."

"באותו לילה החל הגשם. היו ממטרים עזים, שמילאו את האוצר התחתון, אולם רק עד חציו. כאשר הגיעו המים לחצי הגובה – פסק הגשם..."

"אימצתי את מוחי עד שזכרתי שגם כאשר בנו את אמת המים המוליכה את מי הברז לאוצר העליון – לא הייתי נוכח. שוב ירדתי למקווה, ומעשה שטן – מיד החלו לזרום טלפונים חשובים. מהשגרירות, מגבירים ועוד. ביקשתי להודיע שאני עסוק, ולא עזבתי את המקווה עד שסיימתי לבנות את אמת המים מחדש, לפי כל ההידורים. באותו לילה, לאחר השיעור שמתקיים בבית הכנסת, ירדנו למקווה ואמרנו 'לחיים'. למחרת בבוקר היו גשמים עזים כל-כך עד שגם האוצר העליון התמלא מים."

"הרגשנו שיש לנו חותמת משמים על כשרות המקווה", מסיים הרב כהן...

מראה המקווה באלמא-אטא

הצעיר הנמרץ הבינו שהוא לא הגיע לתקופה קצרה, ובאחת האסיפות הודיעו לו שהתקבלה החלטה למנותו לראש הקהילה היהודית ולרבה הראשי של העיר. יובל שנים לאחר הסתלקותו של רבי לוי יצחק בעיר אלמא-אטא, התמנה שליחו של בנו – הרבי מלך המשיח – לרבה הראשי של העיר...

עוד בטרם הוכתר רשמית כרבה של העיר, יצר הרב כהן קשרים טובים עם האירגונים השונים שפעלו בעיר – מארגון ליטאי שפעל בעיר באותה תקופה, ועד לסוכנות היהודית והשגרירות הישראלית. לאחר הכתרתו כרבה של העיר, הרחיב הרב כהן את פעילותו, והחל לעמוד בקשר עם שאר הקהילות היהודיות ברחבי מדינת קזחסטאן. הוא חיזק את הקהילות הקיימות, ופתח קהילות חדשות. בתי כנסיות נפתחו והחלה פריחה מחודשת של יהדות קזחסטאן. כאשר נערכו בחירות למשרת הרב הראשי של המדינה, נבחר הרב כהן ברוב קולות על-ידי הקהילות היהודיות בקזחסטאן.

מעמדו של הרב כהן כרבה הראשי של המדינה הקנה לו השפעה גדולה ויכולות אדירות לפעול בקרב יהודי קזחסטאן. בכינוס השלוחים האזורי שנערך לאחר בחירתו לרבה הראשי של קזחסטאן, כתבו השלוחים פ"ן לרבי מלך המשיח, קראו אותו על צינו של רבי לוי יצחק, ואחר-כך הניחו את המכתב בין דפי האגרות-קודש. באותו עמוד היה מכתב של הרבי לרב ראשי, והרבי מאריך מאוד בחשיבות הגדולה ויכולת ההשפעה שהמעמד הזה מעניק לו.

הפעילות המתרחבת מיום ליום לא איפשרה להמשיך לעבוד מבית הכנסת הקטן. הרב כהן שכר משרד במרכז העיר, והחל לנהל משם את הפעילות המסועפת ברחבי המדינה. הסידור הזה היה נוח לחודשים הראשונים, אולם הפעילות המשיכה לגדול בקצב מסחרר, והרב כהן הבין שהוא חייב לבנות מרכז יהודי גדול.

המרכז היהודי היה אמור לפתור בעייה קשה נוספת: באלמא-אטא לא היה מקווה. רעייתו של הרב כהן, כמו גם נשים מקורבות שהחליטו לשמור על טהרת המשפחה, היו צריכות לנסוע 1,000 ק"מ עד למקווה הקרוב...

"בקיץ תשנ"ו היינו בביקור בבית חיינו", מספר הרב כהן, "וכתבתי לרבי: אתה שלחת אותנו, תן לנו ברכה שנוכל לבנות מקווה. הבטחתי לרבי שבכ"ף מנחם אב נערוך הנחת אבן פינה למרכז יהודי חדש שיכלול גם מקווה. עד אז לא הצלחנו לקבל שטח מעיריית אלמא-אטא לבניית מרכז יהודי, אך

מאות יהודים בכינוס מול בית הכנסת

בשר כשר במדינת קזחסטאן

מיד לאחר שחזרנו מהביקור אצל הרבי, קיבלנו מהעירייה כמה הצעות. אחד המקומות שהוצעו, היה סמוך מאוד לציון של רבי לוי יצחק. היה זה נס בתוך נס, כיוון שאנחנו ביקשנו שטח של אלף מ"ר, והשטח שליד הציון היה של 3,500 מ"ר!

"לאחר שקיבלנו את השטח, היינו צריכים להשיג אישורי בנייה. על האישורים צריכים לחתום עשר משרדים שונים, ורק אחריהם חותם ראש העיר את אישורו. כ"ף מנחם-אב התקרב, והאישורים המיוחלים עדיין לא היו בידינו. החלטנו לפעול באופן של "לכתחילה אריבער", ופירסמנו על הנחת אבן הפינה בכ"ף מנחם אב, כפי שהבטחנו לרבי. בין המוזמנים היה גם ראש העיר, שעדיין לא חתם על האישורים... ראש העיר לא הגיע לטקס, אבל הוא הבין שצריך לזרז את האישורים, וזמן קצר לאחר מכן היו בידינו האישורים הסופיים והתחלנו בבנייה. כעבור שנה, בכ"ף מנחם-אב תשנ"ז ברכנו על המוגמר וערכנו את חנוכת הבית בהשתתפות ראש העיר – שביתיים התחלף – ואישי ציבור נוספים."

בניית בית הכנסת החדש גרפה את אהדת הקהילה. אנשים היו רגילים שבית הכנסת פתוח רק בין 10 ל-12 בשבתות וחגים, התרגשו לראות בית כנסת שפתוח 24 שעות ביממה ומספק ייעוץ בכל עניין יהודי בכל שעות היום.

בית הכנסת החדש הוביל לתנופה אדירה בשיעורי התורה. מאות יהודים שלא ידעו כלום על יהדותם, החלו להכיר את אוצרות הרוח היהודיים, ורבים מהם החלו לקיים מצוות מעשיות. את מערך השיעורים מנהל הרב אלחנן כהן, שמקפיד להוריד כל שיעור לרמה המעשית. "אצלנו, גם שיעורים בפילוסופיה יהודית מסתיימים בהוראה לפועל."

"בשיעורי תורה הצלחנו להוריד את הכל למעשה בפועל", אומר הרב כהן. "עשרות ממשותפי השיעורים החלו לשמור שבת, להניח תפילין ועוד מצוות מעשיות. רבים גם הפכו לחב"דניקים ממש, אלא שרובם עזבו את אלמא-אטא ונסעו לארץ הקודש. בתחילה היה לנו קשה עם זה, כי אנחנו עובדים קשה מאוד, וכמעט כל מי שמתחיל לשמור תורה ומצוות – מחפש לעבור לריכוז דתי יותר... הבנו שהעבודה שלנו היא לזרוע, והפירות גדלים במקום אחר... כאשר אני נוסע לריכוזים חרדים בארץ ובעולם אני רואה את התלמידים שלי ורווה נחת."

כמו כל הפעילות החב"דית, גם בית הספר ליום ראשון והקייטנות החלו להתקיים בבית

מפעל לבשר כשר.

הרב אלחנן כהן נסע לארץ הקודש, למד שחיטה, וחזר לפתוח את מפעל הבשר. העבודה קשה מאוד, ופעמיים בשבוע הוא צריך לצאת לכפרים באמצע הלילה, להסתובב בין כפריים שיכורים, ולחפש פרות למכירה. לפנות בוקר הוא מגיע למפעל ושוחט את הפרות. פעמים רבות קורה שלאחר השחיטה מתגלה טריפה בבהמה, וכל העבודה הקשה יורדת לטמיון. לפעמים הוא שוחט עשר פרות, ורק שנים כשרות. עם הכפריים הוא מסכם, שאם הפרה תהיה כשרה – הוא

הכנסת. "אם בשנים הראשונות היינו צריכים לערוך להם טיול לבית הכנסת", אומר הרב כהן, "הרי שהיום הם נושמים את הווי החיים היהודי בכל רגע שהם נמצאים בקייטנה". בשנים האחרונות פועל באלמא-אטא מפעל לבשר כשר. בקזחסטאן, מסתבר, הבשר הוא מרכיב חיוני בכל ארוחה. כן, גם בארוחת הבוקר... בחורף, המחירים של הבשר זולים יותר ממחיר הפירות והירקות... מצב כזה חייב את הרב כהן לדאוג לבשר כשר בכמויות גדולות, כך שאי אפשר היה להסתפק במשלוחי בשר מחו"ל, והיו חייבים לפתוח

לוקח את החלק הקדמי ונותן להם את החלק האחורי, ואם הפרה טרפה – הם לוקחים אותה בחזרה.

גם בתחום זה מתגלגלים הניסים. את המכשיר למריטת נוצות העבירו מהארץ. ביציאה מהארץ הוא שקל 90 ק"ג. כשהגיעו לאלמא-אטא, הודיע להם במכס שאם זה שוקל יותר מ-70 ק"ג – הם צריכים לשלם על זה מכס מאוד גבוה. המכשיר הועלה על המשקל, ולמרבה הפלא הוא שקל 70 ק"ג בדיוק...

תנופת הפעילות בכלל, ותנופת הבנייה בפרט – דורשת משאבים כספים גדולים. לרב כהן, מסתבר, יש עקרונות מקודשים בנושא גיוס הכספים: "באחת משיחותי מדגיש הרבי, שאם גביר נותן כסף כדי שיוכל להכתיב לשליח מה לעשות בבית חב"ד – הרי הכסף אסור בהנאה. השיחה הזאת הייתה ותהיה נר לרגלנו, ואנו מקפידים לעבוד בשיטת יששכר וזבולון – יששכר צריך לדעת שהוא לא זבולון, וזבולון צריך לדעת שהוא לא יששכר. כשאנחנו מקבלים תרומה מגביר, אנחנו מבהירים לו שהוא לא יוכל להכתיב לנו מה לעשות. העיקרון הזה עולה לנו אמנם ביוקר, כיוון שיש גבירים שלא מסכימים לכך, אבל באותה שיחה אומר הרבי שהקב"ה אמר "לי הכסף ולי הזהב", ואנחנו רואים במוחש שבכל פעם שאנו זקוקים לכסף – אנו מקבלים אותו, חלק מאני"ש שמשום מה לא יצאו לשליחות, ובכך לוקחים חלק בעבודת הקודש, וחלק מגבירים מקומיים שמכבדים את העקרונות שלנו.

"בתחום הזה הניסים ממש גלויים. הייתה פעם תקופה מאוד קשה. בוקר אחד ישבתי במשרד, וחשבתי שאולי אני קצת מגויס עם העקרונות שלי... אבל מיד נזכרתי בדברי הרבי ש"לי הכסף ולי הזהב", וקיבלתי ביטחון מוחלט שהכל יסתדר. לפתע אני שומע נקישה בדלת. פתחתי את הדלת, וראיתי אדם לא מוכר. הוא לא הזדהה, רק אמר שהוא מעוניין לקחת חלק בפעילות, הושיט לי מעטפה ועזב את המשרד. במעטפה היה חמישים אלף דולר!

"תקופה קצרה אחר-כך הייתי בביקור בארץ. התקשרתי לרב יהודה קובלקין שמילא את מקומי בבית חב"ד, כדי לבשר לו שהצלחתי לגייס קצת כסף לפעילות. בתגובה הוא סיפר לי שבבוקר הגיע לבית הכנסת אדם לא מוכר (מאוחר יותר התברר שזה אותו אלמוני שתרם חמישים אלף דולר), ואחרי התפילה ניגש לקופת הצדקה והכניס לתוכה

מראה בית הכנסת הגדול באלמא-אטא

הכניסה לציון רבי לוי יצחק

שמחה יהודית מופגנת באלמא-אטא

שממלאת את החלל העצום ששרר כאן בשבעים השנה האחרונות.

"הקשר המצויין עם נשיא המדינה מסייע לנו רבות. בין השאר הוא הצליח להעביר לידינו את תיק החקירה של רבי לוי-יצחק, במעמד רב רושם שנערך בניו-יורק לפני כשנה.

"לפני כחודש התקיים דיון בקונגרס האמריקאי בקשר למצב בקזחסטאן. הייתי חבר במשלחת מיוחדת מטעם הממשלה, בתור רבה הראשי של המדינה. נפגשתי עם אנשי ממשל אמריקאים, וסיפרתי להם על הפעילות החב"דית העניפה שמתקיימת בעידוד הממשלה. אחד הנושאים בדיון היה חופש הדת בקזחסטאן, ולאחר שסיפרתי להם על הפעילות החב"דית, סיימתי בהצהרה שבמקום בו הוגלה אביו של הרבי בגלל הפצת התורה והיהדות – פורחים כיום חיי יהדות תוססים בעידודה הפעיל של ממשלת קזחסטאן. דבריי עשו רושם עז על חברי הקונגרס האמריקאים, ואחד מהם, ממוצא לבנוני, אמר לי שאחרי שבעים שנה של מלחמה נגד היהדות, אם באלמא-אטא יש רק 7 בתי כנסת, זה לא מספיק... בכלל, המעמד כולו היה קידוש שם ליובאוויטש, כיון שעל כרטיס הביקור שלי היה כתוב "הרב הראשי ושליח הרבי מליובאוויטש לקזחסטאן", כך שלמרות שהגעתי רשמית בתור רבה הראשי של קזחסטאן, ידעו כולם שכשאני מדבר על יהדות, אני מדבר על חב"ד.

"לנסיעה הזאת היו הדים חיוביים גם לאחר שחזרנו. העיתונות בקזחסטאן וברוסיה פירסמה כתבת ענק על הביקור, והודגש שם שבזכות הנאום שנשאתי על הפעילות היהודית בקזחסטאן, השתכנעו חברי הקונגרס האמריקאים שאכן יש חופש דת בקזחסטאן."

בית חב"ד אסטנה

לפני כשנתיים נפתח סניף נוסף לבית חב"ד, בעיר אסטנה, והוא מנוהל על-ידי הרב יהודה קובלקין.

באסטנה יש מעט מאוד יהודים, אבל מכיוון שלאחרונה הוכרה העיר כעיר הבירה של קזחסטאן – יש חשיבות רבה לנוכחות החב"דית במקום.

התנאים באסטנה קשים מאוד, הן בגשמיות והן ברוחניות. השלוחים סובלים שם מבדידות וריחוק ממרכז יהודי כלשהו. עבודתם נעשית מתוך מסירות נפש של ממש, יום יום, שעה שעה.

הקהילה היהודית הקטנה קיבלה בשמחה את השליח, שמכיון גם אותם לקבלת פני משיח.

עשרות שטרות של חמישים דולר. הרב קובלקין ניגש אליו והתעניין לזהותו, והלה סיפר לו שהוא איש עסקים מקרגיסטאן – מדינה סמוכה – שהגיע לבית הכנסת כדי להתפלל להצלחה בעסקיו. הסכום הכולל שנכנס לקופה באותו יום, אמר לי הרב קובלקין, זהה בדיוק לסכום שצריך לשלם היום לאדריכל...

"רק לאחר תקופה ארוכה נודעה לי זהותו של התורם האלמוני. הוא הגיע למשרדי, וביקש ממני ללמד אותו איך מתפללים. הסברתי לו, והוספתי שאם מתפללים עם טלית ותפילין – התפילה מתקבלת טוב יותר. הוא מיד הזמין טלית ותפילין הכי מהודרות, ב-800 דולר! באותה הזדמנות הוא נפתח קצת, סיפר קצת על עצמו והזדהה בשם אלכסנדר משקביץ.

"מפגישה לפגישה הוא סיפר על עצמו יותר ויותר, וכך התברר לי שיש לו קשרים מצויינים עם הממשלה בקזחסטאן. ביקשתי ממנו לסייע לי לפתוח את איגוד הקהילות. בקזחסטאן פועלים אירגונים שונים, ואם יהיה לנו ארגון רשמי שמאגד את כל הקהילות, נוכל להפיץ יהדות בקנה מידה הרבה יותר רחב. בתחילה הוא לא רצה, אבל לאחר שהסברתי לו את נחיצות העניין, הוא הסכים להפעיל את קשריו לטובת העניין. יש לו קשרים טובים עם נשיא קזחסטאן, וכאשר הוא שאל לדעתו, אמר לו הנשיא שאיגוד כזה חשוב מאוד הן עבור היהודים והן עבור הממשלה. הוא באמת הצליח לארגן את הכל במהירות גדולה, וכך הוקם איגוד הקהילות, שהוא נבחר לעמוד בראשו.

"איגוד הקהילות הכפיל את הפעילות החב"דית ברחבי המדינה, ופתח לפנינו דלתות רבות במימשל. לפני הפתיחה הרשמית של איגוד הקהילות ביקרנו אצל נשיא המדינה, והוא הודה לנו על הפעילות החב"דית

289-9607 (03)

זהו מספר הטלפקס של מחלקת החדשות שלנו בארץ הקודש

הקשי את אצולאס כולו

